

Nixon hefur Watergate og Kennedy Chappaquiddick

Alt bendir á, at Edvard Kennedy gerst amerikanskur forseti í 1976. Samstundis verður gitt, at George Wallace, guvernörur, verður varaforseti.

Krisjan:

Leyst og fast um samfelagsviðurskipti

1. PARTUR

Tað er so satt, sum tað er sagt, at mentan og medmenniskjaligu kenslur manna kunnu metast sera beinraknar eftir reinu og óspiltu ella eitraðu kringumstøðum teirra. Sokallaðu framkomnu londini, millum hvørji eisini vit ynda at vera umrødd, hava øll í størri og minni muni dálkingartrupulleikar av ymsum sløgum at dragast við. Orsøkirnar til hesa óneyðugu og mannminkandi viðfer av náttúru og viðskiftisumstøðum okkara eru nógvar og í ein vissan mun væl kendar. Fyrlitarleys framleiðsluøking, og tað fyrri ein stóran part av óneyðugum óruddi, sum tað hóast alt ber til at selja við »psykologiskari« ella sálarfrøðisligari marknaðarforslu, stóru idnaðarlandanna ótálmaða og heldur sjálgvóðsukenda nýtsla av heimsins mest nýttu orkukeldum o.s.v.

Eisini feroingar eru tibet-ur farnir at geva hesum heimshóttandi viðurskiptum ans. Tað gav at bita, tá hollenska eiturskipið Santa Maria ella Constanca kom á Havnina at bunkra. Samvitskufullur skari við politikkarum á odda leitaði sær í mótmælisgongu út á Havnar-bryggju við tí úrsliti, at skipið mátti leita út aftur sum av torvheiðum. Henda mótmælisgongu hevði ikki verið til fánýtis, um vit í sama anda tóku lógvatok um at dálka sum minnst hjá okkum sjálvum, øðrum til fyrmyndar. Latíð tað hjá okkum roynast í verki, sum higartil einamest hevur roynst sum tóm tala uttanlanda.

Gloggt er gestsins eyga! Hetta orðatak, sum einamest verður nýtt í smærri og heldur ókendum samfeløgum, sum vita í hvussu stóran mun móttøka og viðferð av útlendingum er avgerandi fyrri fatan og endurgeiving teirra av viðurskiptunum á staðnum. Orðatakíð viðurkennir týðningin av at fara fram í sóma móti fremmandum, og er tað tí einans at rósa, men munandi meira samfelagsgagnligt mundi tað verið, um oyggjabúgvar okkara í gerandisdegnum tóku til eftirtektar hesi viðurskipti, og hvør í sínum lagi ruddaðu um gangandi fót. Um vit framvegis einamest vilja hugsa »úteftir«, vildi hetta í sjálv-

um sær verið munabesta ummælið. Men hví skulu vit framvegis halda fast við henda ósjálvstøðuga hugsunarhált, sum tað má kallast, at tráa eftir at húa uttanfyristandandi alla ævi okkara, istaðin fyrri her og nú í felag á samfelags- og einstaklingastigi at hugna sum mest um oyggjar okkara, núlivandi til siðmenningarliga stimbran og komandi ættum til størsta gagn.

Eftir omanfyristandandi sjónarmiðið kundu vit eins væl og áttu avgjørt at nýtt til egnu endamál tann pening, við miðleyst grýta út til hetta løgna fyribrygdi, vit kalla ferðamannavirksemi, sum í roynd og veru aldri gerst annað enn at selja sum dýrast náttúru og sokallaðu tjóðar-eyðkenni okkara, eins og skokjan selur bul sín til teir neyðtröngdu. Hetta ivasama skuggavirksemið kann ikki rættvisgerast á nakran hátt og tað allraminst í so fáméntum samfelag, sum okkara. Hvønn rættin hava vit ella tit einstaku at reka handil við skaparans glæstriborgum og skiftandi og tíðum lönutu hugmyndum hansara? Als ongan. Úrslitið skuldi neyvan gjörst, at tjóðin sum heild fekk úrtøku sína, við at menn sum kvinnur válaðu um túnini árið runt sum mekaniskar dukkur í eyðkennisbúna. Um so verður, verða vit at viðurkenna, at vit hava selt fyrri blóðpening tað sindrið av upprunakendum, sum enn er okkara.

Kannska er tað sjálvrós at halda, at nakað er serforyskt, og sum kunnugt luktar sjálvrós, og er tað veruliga eitt sera hóttandi tekin um eina miðleysa og stírdá tjóðskaparkenslu og -alsk, um alt ov tíðum verur nevnt, at hatta ella hitt er serforyskt. Tí um alt er væl vorið í so máta, er als ikki neyðugt at hava á lofti slíka krampakenda talu. Um tað bert gerst tjóðini greitt, at lögting, landsstýri og aðrir ábyrgdarstovnar av heilum huga virka eftir landsins serliga tøvi, og samstundis vara seg fyrri at seta í verk tiltøk, ið bert vánaliga standa í samljóði við upprunakringstøður okkara, bliknar henda litisverda tala rættuliga skjótt, tí nú er tað um okkara egnu framtøk, tað ræður.

framhald

Ger Edvard Kennedy álvara úr atlan síni at stilla upp sum val-evni til forsetavalið í USA í 1976 fer ein morðhóttan móti honum ikki at verða óvantað.

Longu nú hevur hann sannað, at vandi er fyrri livinum.

Broður hansara, John F. Kennedy og Robert Kennedy vórðu báðir tiknir av dögum.

Edvard — eisini nevndur Ted — hevur bert eina viðmerking: —

Samstundis sum vulstriðið gongur sína gongd verður spurt, hvør skal gerast eftirmaður Kennedys, um so verður, at hann gerst forseti.

Gitingar eru frammi um George Wallace.

Wallace er kendur fyrri hatur sitt til teir svørtu í USA: Men fyrri stuttum fekk hann hópin av atkvøðum frá nekarum í eini roynd av nýggjum at gerast guvernörur í statinum Alabama.

Tað eru nógvar bond, sum knýta Kennedy og Wallace.

I Washington, sum eisini verður nevndur hin politiskt eitradí býurin, verður ofta hildið

Men nú tykist vera vent í holuni.

Wallace hevur broytt áskoðan sína í hesum spurningi.

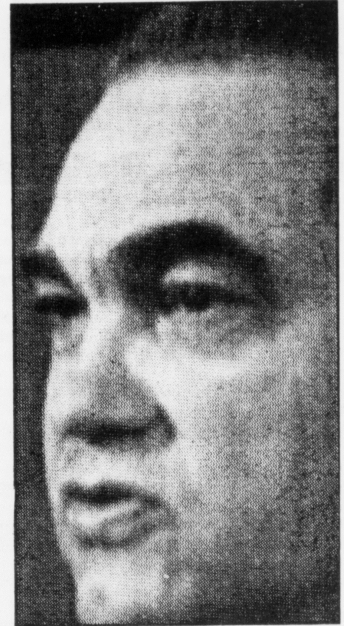
Hvørgin teirra, Edvard Kennedy ella George Wallace, hava alment boðað frá áskoðan teirra í Watergate-málinum. Men báðir vita tó kortini, at mongu trupulleikar Nixons í hesum sambandi í seinna enda verða teimum til fyrimunar.

Teir vita eisini, at árinu 1974 og 1976 eru nær knýtt at hvørjum øðrum.

Ger Richard Nixon av at leggja frá sær í ár, verður eftirmaður hansara, Gerald Ford, amerikanskur forseti. Hann verður teim-

Edvard Kennedy og Georg Wallace — verða teir oddafiskarnir í USA eftir forsetavalið í 1976?

Nú fer hetta helst at taka ein enda...

Og er Edvard Kennedy beinrakin, tá hann í hesum sambandi sigur so, fara 80 mill. veljarar í USA at gera av, um ein Kennedy-maður av nýggjum skal umboða teir í Hvítu Húsunum.

Hví longu

Tað kann verða spurt, hví menn longu eru farnir at tala um árið 1976.

Svarið til henda spurning er m.a., at núverandi forsetin, Richard Nixon, av øllum alvi roynir at fáa fólk til at gloyma tíðina, sum farin er, og Watergate-gøluna. Samstundis ynskir hann, at umfatandi tiltøk verða sett í verk til tess at endi kann fáast á óskilinum, og síðani fáa høvi til at bróta upp úr nýggjum í landi sínum.

Annar lutur í svarinum er, at stríðið til forsetavalið longu er byrjað.

Tað ber ikki til at lástast sum einki. Prátið um sambandið millum Watergate-gøluna og Nixon heldur fram. Prátið um mannin, sum bæði inn- og uttanlendis hevur fingið sum skoðsmál, at hann er kriminellur.

fram, at komandi forsetin í USA fer at eita Edvard Kennedy. Og varaforsetin George Wallace.

Fyri bert fáum árum síðani var samstarv millum teir báðar hildið vera láturligt.

Chappaquiddick

I dag verður eitt tilíkt samstarv tikið við álvarsemi.

Einans framgongd kann verða í landi okkara nú, siga amerikamenn.

Edvard Kennedy, sum saman við George Wallace var í Washington herfyri, segði í eini sjónvarpssamrøðu, at hann kennir seg vissan um, at mótsøðumenn hansara fara at nýta Chappaquiddick-vanlukkuna imóti honum undir stríðnum til forsetavalið komandi.

Tað var kvinnuligi skrivari Kennedys, Mary Jo Kopecne, sum druknaði í bili hansara í Chappaquiddick-ánni fyrri nekrum árum síðani. Orsøkin til vanlukkuna er ikki kend enn.

Ørindini hjá George Wallace í Washington vóru m.o. at halda tíðindafund í sambandi við guvernörvalið í Alabama.

Fyri bert fáum árum síðani gjørdi hann miklar rasuskilnað.

um ein minniligur mótsøðumaður. Serstakliga tí at hann dugir at bara sær og ikki leypur framav.

Teir 12 tímarnir

Og eftir verður so Chappaquiddick-vanlukkan.

Eitt blað í Washington bar herfyri hesa yvirskrift: Fer Kennedy at koma úr ánni, um Nixon loysir gátuna?

Tað er greitt, hvat henda yvirskrift sipar til.

Nixon hevur Watergate. Og Kennedy Chappaquiddick.

Republikanararnir í USA samandra tíðum hesar báðar hend-ingarnar.

Ein republikanari, sum framvegis stuðlar Nixon, sigur í hesum sambandi:

— Ivaleyst fara vit at kunna greiða frá teim 18 minuttunum á ljóðbandi Nixons, har forsetin hevur eina týðningarmikla samrøðu, men sum eru strikaðir á bandinum, bert um tit vilja greiða frá, hvat veruliga fór fram í Chappaquiddick-ánni teir 12 tímarnar frammanundan at tíðindini um vanlukkuna bórast.

Nei, amerikanskur politikkur kann ikki samanberast við ein barnagarð....